

Omnibus
***Op weg naar
nieuw geluk***
Groteletterboek

Frederika Meerman

Frederika Meerman is een veelgelezen auteur met een grote schare fans. Drie van haar populairste verhalen zijn nu gebundeld in deze omnibus. Goed voor heel veel leesplezier!

Alle tegenslag overwonnen - Sandra ziet zich voor de moeilijke taak geplaatst haar hoogbegaafde dochter, die gepest wordt, alleen op te voeden.

Verborgен geluk - Nadat Stella bevallen is, merkt ze dat haar kamergenote Betsy merkwaardig reageert op Stella's man.

Een nieuw begin - De wees Emi groeit op de boerderij van haar oom en tante op, maar haar neef Sander doet er alles aan om Emi's geluk te saboteren.

ISBN 978-94-6260-228-1

Frederika Meerman

Omnibus
Op weg naar
nieuw geluk

Bevat de titels:

Alle tegenslag overwonnen

Verborgen geluk

Een nieuw begin

Uitgeverij De Rode Tulp

Dit is een omnibus. De personages en situaties in deze verhalen zijn verzonnen en enige gelijkenis met bestaande personen of situaties berust dan ook geheel op toeval.

ISBN 978-94-6260-228-1

NUR 344

© 2019 Uitgeverij De Rode Tulp, Amsterdam

Imprint van Uitgeverij De Graveinse Abeel

www.uitgeverijderodetulp.nl

mail@uitgeverijderodetulp.nl

Omslagontwerp/bewerking: Uitgeverij De Rode Tulp

Omslagfoto: © Depositphotos/Uitgeverij De Graveinse Abeel

Auteur: Frederika Meerman

Alle tegenslag overwonnen 2012, 1e druk

Verborgen geluk 2012, 1e druk

Een nieuw begin 2014, 1e druk

Dit boek is ook te verkrijgen als boek met een reguliere (kleine) letter. Het papier van dit boek heeft het FSC-keurmerk: de grondstof is afkomstig van verantwoord beheerde bossen om wereldwijd de bossen te behouden.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, hetzij elektronisch, hetzij mechanisch, door middel van druk, fotokopie, film, geluidsband of op welke andere wijze dan ook en/of opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

<i>Alle tegenslag overwonnen</i>	6
<i>Verborgen geluk</i>	200
<i>Een nieuw begin</i>	354

Alle tegenslag overwonnen

Sandra's man is overleden en daarom ziet zij zich voor de moeilijke taak geplaatst haar hoogbegaafde dochter, die gepest wordt, alleen op te voeden.

1.

Sandra merkte niet dat er enkele tranen in haar koffie vielen. Met haar koude handen omklemde ze de beker om haar handen te warmen. Ze had nog niets gedronken omdat ze huilde. Sandra wilde niet dat Lisa haar verdriet zag, maar nu Lisa in bed lag kon ze haar tranen de vrije loop laten. Waarom toch dat pesten? Waarom die aanmerkingen, die afkeuring, die minachting, zodat ze steeds het liefste dat ze had moest verdedigen; haar dochter. Het mooiste geschenk dat ze ooit had gekregen van de liefste man die ze ooit ontmoet had, de man waar ze zo gelukkig mee was geweest. Ja, was geweest, want Ramon was kortgeleden verongelukt. Ramon, Ramon, waarom werd jij mij zo wreed ontnomen? Jij werkte laat voor je gezin, reed 's avonds in de storm naar huis, een dronkenlap reed tegen jouw auto aan zodat jij op een boom knalde. Je was op slag dood.

Oh, Ramon, ik mis je zo. Ik heb geen liefste man meer, ik heb alleen nog mijn andere liefde, mijn dochter. En juist die dochter wordt niet begrepen maar gepest, afgekeurd, geminacht.

Alle mensen mochten willen dat ze zo waren als haar Lisa! Een lief, zeer intelligent mensenkind. Sociaal, origineel, hulpvaardig, eerlijk en heel vlug met alles... die voor iedereen klaar staat, die mens en dier helpt, die bijzondere invallen heeft en die wonderen kan verrichten met haar handen. Vanmiddag kwam Lisa uit school en Sandra zag het al, Lisa was weer gepest. Ze was uitgemaakt voor dierenbeul en dat terwijl ze zoveel van dieren hield. De jongens van de klas hadden bij een spin het linkergedeelte van de poten uitgetrokken. Door de wrede daad van de jongens viel de spin om, kon niet vluchten voor gevaar, kon dus niet meer normaal leven. Lisa doodde de spin. Wit van woede vloog ze de jongens aan, maar terwijl ze de jongens aanvloog werd ze door anderen, die alleen haar daad gezien hadden, uitgemaakt voor dierenbeul. Lisa was sterk maar ze kon niet op tegen tien jongens. Ze hadden haar op de grond gegooid en riepen: "Daar

ligt ze dan, de dierenbeul! Nu heeft ze niets meer te vertellen.”

En de docenten? Och, die stonden te kletsen en hoorden en zagen niets.

“Mam, die kinderen zijn zo stom, die beseffen niet eens dat een manke spin niet kan weglopen voor zijn vijanden en dat die spin nu beter af is omdat ik hem heb doodgemaakt.”

Sandra had thee gezet en samen op de bank hadden ze wat troost gevonden in elkaars gezelschap.

“Was papa maar hier, hij kon ons altijd opbeuren. Hij zei altijd: ‘ze zijn jaloers op je, en op mama en mij, omdat we zo een prachtige en bijzondere dochter hebben.’ Maar ja, papa...” Een huilbui volgde. Het is ook zo zwaar als je tiener bent, altijd anders bekeken wordt en ook nog je vader moet verliezen.

Dat was dus vanmiddag. Nu zat Sandra op de bank, alleen met koude koffie. Ze had geen zin om nieuwe te zetten en dronk de beker leeg, maar het smaakte niet. Ze zat een tijdje apathisch voor zich uit te staren, stond dan op en schonk een glas wijn in. Ze was zo verdrietig, ze was het zo zat,

altijd het verdriet op Lisa's gezicht te zien, altijd haar dochter te moeten verdedigen. Die stomme rotmensen, met hun onbegrip voor anderen, die niet verder keken dan hun neus lang is. De enige genoegdoening is dat die mensen nooit iets zullen bereiken - maar Lisa wél.

Sandra schonk een tweede glas wijn in. Ze dacht terug aan de vele mooie jaren samen met Ramon. Ze had hem leren kennen op de sportschool.

Tussen de vele jonge mensen was hij haar niet opgevallen. Maar zij, Sandra was wel opgevallen met haar lange rode haren. Ze was met haar rode haar en groene ogen, zoals Ramon later zei, een schoonheid. Hij had haar meteen gezien maar Sandra lette niet echt op de jongens, ze had het druk met de sport en druk met haar vriendinnen. Toen ze tijdens een feestje van de sportschool door Ramon ten dans gevraagd werd, zag ze een prettig uitziende, nette jongen, die haar met verliefde ogen aankeek. Na die avond zag ze Ramon wel, en ze werd verliefd! Een heerlijke tijd volgde. Ze bleven verliefd tot... Ze dronk in een teug het glas leeg. Het was een voordeel dat Ramon en zij in dezelfde buurt van de stad woonden. Ze woonden

in Zuid. Al snel hadden hun beider ouders kennis gemaakt. Alle vier waren ze blij met de verbintenis van hun kinderen. Hoe heerlijk was het leven! Sandra was een stuk jonger dan Ramon en was nog maar net klaar met haar studie bedrijfskunde toen ze een huis konden krijgen. Ramon wilde meteen trouwen. Sandra had nog geen baan maar Ramon verdiende goed, hij had een eigen bedrijf, hij was zilversmid. Geld was dus geen probleem.

Op een stralende dag in juli kwam Ramon haar halen, in een rijtuig. De familieleden volgden in open calèches. Het was een sprookje. Kon het leven nog mooier zijn?

Na een jaar van geluk trof hen een ramp. Sandra's moeder overleed heel onverwachts en veel te jong. Sandra was er kapot van, net als haar vader, haar twee broers en zusje. Vanaf die dag leek Sandra een marionet. Ze deed alles automatisch, zonder glans, zonder vreugde. Ze had zo gehoopt dat als Ramon en zij kinderen zouden hebben, haar moeder dat zou meemaken. Haar moeder was dol op kinderen en had vaak kinderen in huis genomen die voor een tijdje niet bij hun

ouders konden wonen. Sandra's moeder genoot als er die extra kinderen in huis waren, dat wist Sandra. Daarom kon ze al bij voorbaat genieten van het idee dat zij ooit kinderen zou hebben, kleinkinderen voor haar moeder. En nu... in één klap weg, die droom.

Ramon was zo lief voor haar. Ook haar schoonmoeder was lief en begripvol. Zo leek het of ze toch weer een beetje een moeder had. Maar ze zou nooit haar schoonmoeder aanspreken met 'moeder' zoals ze haar eigen moeder had genoemd, haar eigen geweldige moeder. 'Mama' was het enige dat ze kon opbrengen om te zeggen tegen haar schoonmoeder. Gelukkig vond die het prima zo.

Sandra dronk nooit veel, hooguit een glaasje wijn, een portje of een likeurtje, en met hoogtijdagen advocaat met slagroom; zo'n heerlijk groot glas en dan niet steeds een klein hapje, nee, in één keer het hele glas leegeten! Haar zus, Fabia, hield daar ook zo van. Samen zaten ze dan te genieten. Ze namen nooit bij anderen advocaat want steeds een lepeltje, zoals het hoort, is niet echt genieten! Deze avond nam Sandra weer een glas wijn

en haar gedachten gleden weer terug naar het verleden. Al duurde het haast zeven jaren voor ze over het ergste verdriet en gemis van haar moeder heen was, het geluksgevoel kwam terug op de dag dat ze wist dat Ramon en zij een baby kregen.

Ramon kon zijn geluk niet op. De marionet die Sandra was geworden, werd weer een mens met gevoel. Haar lach werd weer een echte lach.

‘Zijn’ Sandra was weer terug en... ze kregen een baby! Sandra wilde haar gedachten niet losmaken van het heerlijke verleden en dacht met een ingelukkig gevoel terug aan de geboorte van Lisa.

“Mevrouw, u heeft een prachtige, gezonde dochter!” had de dokter gezegd.

En Ramon en zij straalden van geluk en omhelsden en kusten elkaar. Ze waren vader en moeder. Ramon was naar de wieg gelopen en had zijn dochter weer bekeken terwijl hij zei “ze heeft tien teentjes en tien vingertjes. Ze is compleet Sandra!”

“Dat weten we toch, malle jongen,” was haar antwoord geweest.

De bevalling had lang geduurd omdat, zoals de dokter zei ‘ de baby graag zo lang mogelijk in dat

warme plekje wilde blijven.’

Daardoor waren Sandra’s voeten ijskoud geworden. Op verzoek kreeg ze van de vroedvrouw een warme kruik, heerlijk!

“Goedenacht mevrouw, en tot morgen,” was het laatste wat Sandra hoorde - de kus van Ramon ontging haar - want door de vermoeidheid en de warmte van de kruik was ze meteen in slaap gevallen. Een slaap waarin ze droomde van haar moeder. De gefluisterende woorden: ‘geniet nu van alles, ik blijf altijd over jullie waken’ gaven haar steun. Bij deze gedachten over haar moeder kon ze niet nalaten om te denken: maar moeder, je hebt Ramon niet voor mij kunnen behouden. Was dat te moeilijk voor je?

De fles was leeg. Sandra stond op en haalde een nieuwe. Ik lijk wel een zuipschuit, dacht ze. Och, er is geen mens die me ziet en Lisa slaapt, wat kan het me eigenlijk schelen! Ze herkende zich niet in dit gedrag, dit deed ze nooit. Het leek wel of ze alle narigheid wilde wegdrinken.

Met weer een vol glas dacht ze terug aan de eerste tijd van Lisa’s leventje. Alles op een roze wolk! Gelukkig had Sandra genoeg melk. Vaak

als Lisa gedronken had en ze teruggelegd werd in de wieg, begon ze te huilen. Sandra herkende al snel het verschil in huilen. De meeste keren liep ze opnieuw naar de babykamer om Lisa een boertje te laten doen. Met de eerste mensen die op kraambezoek kwamen begon het commentaar al! Niet alleen een aanmerking op haar kind, nee, ook zij deed het niet goed!

“Dat kind huilt alweer, laat dat kind toch liggen!”

“Je verwent haar, je blijft lopen, laat haar toch huilen!”

Sandra liet zich niet beïnvloeden want ze wist wat haar kind nodig had. Zodra ze Lisa uit de wieg oppakte, kwam er een boertje en soms een boer, al dan niet vergezeld van een golf melk. Altijd had Sandra het goed, en altijd commentaar van de visite!

Sandra bedacht zich dat het heel vaak dezelfde kennis was die iets aan te merken had. Die vrouw nam haar baby ook mee.

“Nou, ik laat mijn kind huilen,” had die kennis gezegd. “Verwennen is niet goed. Huilen is goed voor de longen. Ik ben niet zo een slappe moeder als jij.”

Sandra kon het glas dat ze vasthield, wel fijn knijpen van woede. En meteen zakte die woede weg als ze dacht aan die arme baby. Die baby had vaak last van krampjes. De dokter had gezegd dat de krampjes veroorzaakt werden door de voeding. De moeder zou opnieuw moeten beginnen met andere voeding.

“Nou, daar begin ik niet aan, ze went maar,” had de kennis gezegd.

Sandra's hart krampte opnieuw van medelijden als ze dacht aan het gehuil van dat kindje, dat haar toen door merg en been ging. Die vrouw verdiende het niet om moeder te zijn!

Maar ze had nog veel meer nare dingen over Lisa gezegd.

“Het bestaat niet dat je kind al kan zitten. Het bestaat niet dat ze al kan staan en dat ze kan lopen, dat verbeeld je je. Los lopen met tien maanden? Belachelijk! Wat jij voor kind hebt dat is niet normaal. En dan dat niet willen slapen. Wat niet willen... Ze moet slapen als jij dat wilt. Gewoon in bed stoppen. Mijn kind stop ik om half zes in bed en daar blijft ze tot de volgende morgen half tien. Eerder komt ze er niet uit! En 's middags

gaat ze voor een uurtje in bed. Dat moet jij ook doen. Jouw kind wil niet slapen? Stop haar in bed, en al brult ze van het huilen, laat maar huilen. Dat is pas opvoeden!”

Dergelijke dingen kreeg Sandra steeds te horen. Sandra was in een warm nest opgegroeid, was beschermd opgevoed en had een heerlijke jeugd gehad. Ze kon echter niet goed op tegen het soort mensen dat steeds aanmerkingen had. Ze had van huis uit veel meegekregen door een brede algemene ontwikkeling, ze had dus veel geleerd over het leven, maar niet om tegen dat soort mensen op te staan. Daarom had ze veel over zich heen laten komen - maar ze bleven van haar kind en haar manier van opvoeden af! Zo af en toe had ze Ramon verteld over wat ze soms moest aanhoren van die mensen. Maar het waren de vrouwen van zijn vrienden en ze wilde er niet te veel over zeggen.

Ze goot nog een wijntje naar binnen.

Het is tijd om naar bed te gaan, dacht ze, maar het denken aan vroeger is ook goed, misschien kan ik dan beter omgaan met alle aanmerkingen en pesterijen van nu. Ik moet me sterken.

Ramon kon niet meer steunen, ze moest het alleen doen. Ze dacht weer aan vroeger. Lisa wilde niet slapen, huilde tot ze uit bed gehaald werd. Nadat de buurman geklaagd had dat hij niet kon slapen door het gehuil van dat kind, ging Sandra met Lisa naar de dokter. Lisa kreeg slaappillen. Het hielp niet.

“Ongelooflijk,” zei de dokter. “Ik kan dan nog maar één advies geven. Omdat Lisa zoveel energie heeft, meer dan een volwassene, moet ze, wat slapen betreft, behandeld worden als een volwassene. Laat haar op, neem haar mee op visite, stop haar in bed als jezelf naar bed gaat, dan zal ze zich prettig voelen. Er komt vanzelf een tijd dat ze op een eerder tijdstip naar bed wil.”

“Dat zal ik doen dokter,” had Sandra gezegd.

“Weet u, ze is zo lief en blij als ze op is en ze is zo ondernemend. Ze deed dingen waarvan ik niet wist dat ze dat kon, ook dingen die op kattenkwaad lijken, maar zo heeft ze dat vast nooit bedoeld. Weet u, op haar tweede verjaardag was er de hele dag visite geweest. Ik stond te koken, want de oma en de opa’s zouden komen eten, toen ik een vreemd geluid hoorde. Lisa had

een heel grote plantenbak omgetrokken. Ze was bedekt met aarde. Van de mooie verjaardagsjurk was niets meer te zien. Terwijl ik naar de gangkast liep om stoffer en blik te pakken, onderzocht Lisa het gasfornuis en draaide alle kranen open. Ik holde de keuken in om de kranen dicht te draaien en was net op tijd om de tv op te vangen in de kamer. Lisa had die bijna omvergetrokken, ze was bijna verpletterd door de tv! Schrik op schrik! Dat een uurtje later het eten klaar was, de tafel gedekt, de rommel opgeruimd was en Lisa weer schoon was, en als eenjarige eruitzag, mag een wonder heten. Dat is toch een ondernemend kind, vindt u niet, dokter?”

De dokter had alleen geknikt en verbijsterd gekeken en tot slot had hij er alleen maar uit kunnen brengen: “En ze is pas twee?”

Ze had ‘s avonds aan de visite het verhaal verteld. De vrouw die haar de les had willen lezen over hoe je een kind moet opvoeden, was er ook. Het commentaar dat Sandra toen kreeg, vergat ze nooit meer. Dat was zo erg, dat Ramon zei: “Willen jij en je man vertrekken en nooit meer hier komen? Ik laat Sandra niet zo beledigen en

voor een slechte, ontaarde moeder uitmaken. Dat jullie kind altijd slaapt en te sullig is om iets te ondernemen, daar kunnen wij niets aan doen, maar onze dochter is wel ondernemend en heel vlug met alles. Heb niet de moed om nog ooit iets ten nadele van mijn vrouw en dochter te zeggen. En nu eruit!”

Sandra begon aangeschoten te raken maar ze wist nog heel goed hoe kwaad Ramon was geweest en hoe hij haar en Lisa had verdedigd. Ook hoe trots hij was op hun intelligente dochter. Ze had minstens zoveel hersens als Sandra en hij. Ze waren een mooi driespan. Zachtjes zat ze te gniffelen.

Ze stond moeizaam op en een beetje wiebelend liep ze naar de slaapkamer. Een tel later lag ze op bed en sliep.

2.

“Goedemorgen, mam.”

“Dag kind, lekker geslapen?”

“Ja, ik heb van papa gedroomd. Het was toch zo fijn, zo met z’n drietjes! Al is het net een koude douche als ik wakker word, maar die fijne droom heb ik toch maar gehad.”

“Ja Lisa, heerlijk zo te dromen. Ik heb als een blok geslapen. Gisteravond heb ik lang over vroeger nagedacht en daarbij veel te veel wijn gedronken. Gedroomd heb ik niet.”

“Dat je te veel wijn gedronken hebt, geeft toch niet voor een keer? Je drinkt nooit veel. Je zal het wel nodig gehad hebben. Je hebt in elk geval lekker geslapen.”

“Kom je aan tafel? Het ontbijt is klaar.”

“Ja, ik kom. Mam, het eerste uur na de middagpauze vervalst.”

“Wat fijn. Heb je zin om samen de stad in te gaan? We kunnen kijken voor nieuwe kleren. Je hebt in

elk geval een nieuwe jas nodig en verder zien we wel. Misschien kunnen we ergens een kopje koffie drinken voor je weer naar school gaat.”

“Dat is gezellig, dat doen we. Hoe laat ben je klaar met werken?”

“Klaar? Je bedoelt hoe laat ik pauze heb. Om half een, maar ik vraag of ik iets eerder weg kan, zodat ik om half een bij school ben als de les is afgelopen.”

“Fijn mam.”

Na het ontbijt gingen ze tegelijk de deur uit. Na een kus en een knuffel gingen ze op weg.

Sandra werkte in een handwerkwinkel. Ze opende de zaak zodat de eigenaresse, een oudere dame, Antoinette Sleesteyn, kon uitslapen en pas tegen koffietijd in de winkel hoefde te arriveren. Meestal had Sandra de koffie klaar als mevrouw binnenstapte en konden ze meteen een kopje nemen. Het was gezellig, zo samen. Sandra hield van alle artikelen, alle kleuren, de bollen wol, de kantjes, de zijde, de bandjes en de lapjes stof; elke keer weer als ze de winkel binnenkwam, genoot ze - en ze hield van de oudere dame. Sinds haar moeder was overleden, had Sandra een zwak voor

vrouwen, die wat leeftijd betreft, haar moeder zouden kunnen zijn. En deze vrouw, mevrouw Sleesteyn, was een lieve vrouw. En al was het niet haar eigen moeder, al was het surrogaat, mevrouw Sleesteyn gaf haar toch dat warme gevoel dat een mens van een moeder krijgt. Mevrouw Sleesteyn hield net zoveel van al dat moois in haar winkel als Sandra. Vroeger beheerde ze de winkel samen met haar zuster Amelie. De zusters waren nooit getrouwd geweest en vonden het met elkaar in de winkel erg prettig. Amelie was de oudste geweest, tien jaar ouder dan haar zuster, helaas was zij er niet meer. Mevrouw Sleesteyn vond het maar niets om alleen in de winkel te staan en daarom werkte Sandra nu bij haar. Vanaf de eerste dag klikte het tussen de twee en in korte tijd was de samenwerking perfect.

“Mevrouw Sleesteyn, is het goed als ik vandaag wat eerder pauze neem? Ik zou graag met Lisa enige kleren kopen. Ze heeft een uur extra vrij. Dat is dan een mooie gelegenheid.”

“Het is goed, vroeger werkte je halve dagen en ging je ‘s middags weg. Nu je de hele dag werkt, wil ik je best wat langer missen. Het is voor een

goed doel. Ga gerust, neem de tijd. Ik zie wel wanneer je weer terug bent. Veel plezier!”

“Fijn, dank u.”

Sinds Sandra met Ramon getrouwd was, had ze niet gewerkt. Ze had haar studie afgerond en er werd haar een baan aangeboden, maar het moederschap lonkte. Ze wilde thuisblijven voor de kinderen die ze, zo ze hoopte, spoedig zou krijgen. Maar kinderen kreeg ze niet. Ze kreeg er eentje, meer werd haar en Ramon niet toebedeeld. Ramon had niet zo'n heftig verlangen naar kinderen. Zijn verlangen was trouwen met Sandra en afwachten wat hun deel zou zijn, wat kinderen betreft. Hun deel werd een dochter, maar wat voor een! Ze was hun trots. Ramon en Sandra hadden heel veel namen bekeken en vonden Lisa het mooist. Lisa van der Meer. Een goedlopende naam was belangrijk en deze liep goed.

Toen Lisa naar school ging, vond Sandra het toch wel leuk 'iets' te doen naast het huishouden. Ze kon echter niets vinden wat ze leuk vond. Maar toen ze op een dag wol ging kopen om een trui te breien, kon ze niet weggkomen uit de handwerkwinkel.

De eigenaresse van de winkel merkte de interesse van Sandra op en vroeg haar of ze wellicht in de winkel wilde komen werken. Sandra was verrast door dit aanbod.

“Mevrouw, het lijkt me fijn om tussen al dit moois te werken maar hoewel ik wel iets wilde gaan doen naast het huishouden, wil ik geen baan van negen tot zes.”

“Ik zou het al fijn vinden als je hier halve dagen wilt komen, kindlief, en het liefst in de ochtend.”

“Mevrouw, laat ik mij eerst even voorstellen, ik ben Sandra van der Meer.”

“En ik ben mevrouw Sleesteyn, mijn voornaam is Antoinette.” De vrouwen gaven elkaar de hand en in hun ogen was sympathie voor de ander te zien.

“Bedankt voor uw aanbod, mevrouw. Ik zal het vanavond met mijn man bespreken en zal u morgen laten weten wat ik doe.”

En zo was Sandra de ochtenden komen werken in de winkel met al dat moois.

Nadat Ramon verongelukt was, nam Sandra het aanbod om hele dagen te komen werken, met beide handen aan.

Ze vond het erg fijn om bezig te zijn

en in het gezelschap van mevrouw Sleesteyn te vertoeven. De beide vrouwen kregen een sterke vertrouwensband en konden zich hun leven niet meer voorstellen zonder elkaar. Van lieverlee vertelden ze elkaar over hun leven. Mevrouw Sleesteyn vertelde over haar jeugd in het ouderlijk huis. Ze kwam uit een zeer welgestelde familie, en de twee zusters waren voor hun plezier een handwerkwinkel begonnen. Voor het geld hoefden ze het niet te doen en van trouwen was nooit iets gekomen. Ze hadden dus geen kinderen. Ze vond het fijn als Sandra vertelde over Lisa en Ramon, en Sandra genoot van de deelgenoot die mevrouw Sleesteyn was. Deelgenoot van de mooie en verdrietige dingen die in Sandra's leven waren.

“Hoi mam, fijn dat je er bent.”

“Dag kind.”

Gearmd liepen ze richting stad. Al was Lisa nog maar een kind, ook al was ze dan een tiener, voor Sandra was het alsof ze met een volwassen vriendin naar de stad ging.

“Eerst koffie? We hebben tijd genoeg,” zei Sandra.

“Lekker,” antwoordde Lisa.

Na het koffiedrinken gingen ze winkelen. Een uurtje later had Lisa een heerlijk warme jas, die niet alleen warm was maar ook leuk stond, en een paar schoenen. In de etalage van de laatste winkel die ze passeerden hing een beeld van een trui.

“Dat we die nu nog net zien, mag ik die trui, mam?”

“Jij wel, maar wel even passen en vlug.”

Het paste en stond schattig, en al snel stonden ze weer buiten.

“Nu moeten we nog even flink doorstappen zodat je op tijd op school bent.”

“Ja mam. Het was erg gezellig, mam.”

“Dat vind ik ook. Tot vanmiddag.”

“Dag mam, nog wel bedankt.”

“Dag Sandra. Was het gezellig met je dochter? En zijn jullie geslaagd met de kleding?” vroeg mevrouw Sleesteyn.

“Dag mevrouw Sleesteyn. Ja, we zijn geslaagd en het was gezellig. Een jas, schoenen en een trui, in één keer gelukt. Het is zo’n heerlijk kind. Een kind met hersens van een volwassene, we zijn dus

elkaars gelijke, we zijn vriendinnen,” zei Sandra. “Je hebt weleens vaker verteld dat ze zo snel met alles was en is. Dus het verbaast mij niet,” was het antwoord.

“U bent gelukkig iemand die dat niet gek vindt of afkeurt. Ik heb u al eens eerder verteld dat de mensen niets van Lisa begrijpen en haar afkeuren. Heb ik u al eens verteld dat Lisa op haar vierde jaar elke woensdagmiddag naar een museum wilde?” ging Sandra verder.

“Meen je dat? Het lijkt me erg jong, maar ja, ze is met alles heel vroeg, dus waarom geen museumbezoek?” zei mevrouw Sleesteyn.

“Ook daar kwam commentaar op. Ik werd een keer aangesproken door onze buurvrouw. Zij is verhuisd en ik zie haar gelukkig niet meer. Maar die vrouw zei ‘Buuf, het gaat me natuurlijk niets aan, maar het is niet normaal dat je je kind elke woensdagmiddag meesleept naar een museum.’ Ik zei dat niet ik haar, maar zij mij naar een museum meesleepte, en dat mijn dochter dan pas vier jaar mocht zijn, maar dat ze meer wilde zien dan de dingen die wij in huis hadden staan. Ik kreeg als antwoord dat mijn kind met poppen hoorde te

spelen, want dat was pas iets voor een meisje. Mijn antwoord was dat Lisa niet van poppen hield maar wel van dieren en motoren. Nou dat had ik niet moeten zeggen want toen kreeg ik te horen dat ze medelijden met mij had omdat mijn kind abnormaal was, niet spoorde en vast en zeker achterlijk was. Waarna die buurvrouw zich omdraaide en in haar huis verdween.”

Mevrouw Sleesteyn schudde haar hoofd in ongeloof.

“U begrijpt dat ik mij op mijn hart getrapt voelde. Mijn kind achterlijk? Mijn lieve, weetgierige en voorlijke kind? Ik had zulke dingen al vaker gehoord maar de ene keer doet het meer pijn dan de andere. Het bleef mij steken en ‘s avonds vertelde ik het voorval aan Ramon. Hij zei: ‘Lieverd, maak je niet druk. Dat mens weet niet beter. Ons kind achterlijk? Ons kind vreemd? We hebben een prachtkind. Die buurvrouw, en veel anderen, begrijpen het niet omdat Lisa anders doet dan het doorsnee kind. Ze mochten willen dat ze zo een kind hadden.’ Een beetje getroost door Ramons woorden en veilig in zijn armen, zat ik bij hem op de bank. Vertederd keken we

naar Lisa. Ze zat te knutselen. Ze maakte iets na wat ze in een museum gezien had.” Sandra keek een beetje sip bij de herinnering aan het voorval. “Maar als ik aan vanmiddag denk, hoe fijn en gezellig het was...”

“Sandra, die buurvrouw spoort niet, zoals zij het noemt. Wat een onbeschaamdheid om zo over iemands kind te praten. Ik heb nog nooit gehoord dat er een vierjarige naar een museum wil, maar abnormaal? Achterlijk? Hoe durft iemand dat te zeggen? Het is gemeen en beledigend. Kom, laat me je een kopje thee inschenken, dat zal je goed doen. Ik pak de koekjes, we maken het gezellig; het is vandaag toch stil in de winkel. Vertel eens meer over Lisa toen ze klein was, maar alleen als jij het wilt,” zei mevrouw Sleesteyn.

Sandra wilde dat wel. Ze vond het fijn om te vertellen over haar lieve kind.

Ze dacht terug aan de tijd dat Lisa nog heel klein was.

Lisa was twee en een half jaar en ze zeurde me mijn hoofd suf, ze wilde naar school.

“Mama, ik wil naar school, ik wil leren. Wanneer mag ik? Het duurt zo lang.”

Dat hoorde ik zowat elke dag. Daarom ging naar de school en informeerde of Lisa al met twee en half jaar mocht komen. Helaas. Lisa vertelde ik dat ze van de juf pas met drie jaar naar school mocht. “Waarom mag ik nu niet?” was haar vraag.

“Omdat je nog te klein bent.”

“Te klein? Ik ben toch al groot? Ik kan al heel veel, en tekenen en schrijven...”

Ik deed van alles om haar af te leiden van school. Er kwamen een paar vriendinnen van mij gezellig koffie drinken. Dat gezellige was er echter al gauw af. Ik zie ze niet meer. Zij hadden hun kinderen meegenomen en vroegen hoe het met Lisa ging. Lisa had dat gehoord en zei dat ze van de juf nog niet naar school mocht omdat ze nog te klein was, maar ‘ik kan al schrijven’ had ze gezegd.

Mijn vriendinnen hadden gelachen en haar bespot en zich afgevraagd hoe het mogelijk was dat ik, die toch normaal was, een kind kon hebben dat zich verbeeldde dat ze kon schrijven met haar twee en halve jaar. Een beetje al te veel fantasie! Hun kinderen kenden het woord leren nog niet eens, die speelden alleen met poppen. Er werd door de vrouwen gespeculeerd dat Lisa wellicht

iets mankeerde in haar bovenkamer en dat al te veel fantasie gevaarlijk was.

Het werd mij te bar en ik begon Lisa weer - voor de hoeveelste keer? - te verdedigen en uit te leggen dat Lisa, volgens de dokter, ongelooflijk vroeg met alles was en dat haar niets mankeerde. Integendeel.

's Avonds bij Ramon vertelde ik het voorval en kreeg ik steun en troost.

Eindelijk mocht Lisa naar school, het was feest. Ze maakte een tekening voor de juf. Die was verbaasd zoiets van een driejarige te zien.

Aan het eind van de ochtend haalde ik Lisa weer op. Ze was zwaar teleurgesteld. Op haar vraag aan de juf wanneer ze gingen leren, kreeg ze als antwoord dat er eerst geknutseld en getekend werd, leren komt later.

“Later?” had ze gevraagd. “Maar ik wil nú leren.”

Na een paar dagen had de juf Lisa een boekje gegeven om te lezen. Dat verzachtte de teleurstelling een beetje.

Mevrouw Sleesteyn had het aangehoord en zei nu: “Kindlief, het is jou niet makkelijk gemaakt met zoveel onbegrip.”

Sandra zat in het niets te staren. Mevrouw Sleesteyn liet haar even begaan. Ze schonk nog een kopje thee in en pakte uit de kast een schaal met bonbons.

Sandra was ineens weer terug in de kleine maar prettige achterkamer van de winkel. Ze zag de ingeschonken thee en het schaal met bonbons. Er kwamen tranen in haar ogen, ze zei: “Wat bent u toch lief voor mij. Het doet me zo goed om bij iemand te zijn die luistert en niet afkeurt. Ramon was altijd mijn grote steun. Verder is er niemand bij wie ik mijn hart kan uitstorten, aan wie ik kan vertellen zonder raar of medelijdend te worden aangekeken.”

“Maar, Sandra, heb je dan geen familie?” vroeg mevrouw.

“Mijn moeder is overleden een jaar nadat Ramon en ik getrouwd zijn. Zij heeft niet geweten dat we Lisa kregen. Mijn vader was zo kapot dat hij niet langer in het huis wilde blijven wonen. Hij heeft aan zijn directeur gevraagd om overplaatsing naar de vestiging in het oosten van het land. Dat mocht. Hij is verhuisd en mijn twee broers en mijn zusje gingen mee. Nadat Fabia, zo heet mijn

zusje, trouwde, is ze naar het buitenland verhuisd. Ik zie ze dus niet zo vaak en als we bij elkaar zijn wil ik niet te veel over mijn problemen praten. Mevrouw, het heeft zo moeten zijn dat ik hier op een dag wol kwam kopen voor een trui. Dat was omdat het nodig was dat u in mijn leven kwam. En wat mij betreft blijft dat zo,” besloot Sandra. Een glimlach gleed over Antoinette’s wangen en de tranen liepen opeens over Sandra’s wangen. “Heb je een zakdoek? Anders is hier een tissue,” zei mevrouw Sleesteyn.

“Mevrouw, neem me niet kwalijk dat ik mij zo liet gaan,” zei Sandra.

“Het geeft niet, het is goed dat je eens vertelt wat jou pijn doet. We hebben geluk dat er weinig klanten zijn. Ze mochten denken dat ik je afbeul,” trachtte mevrouw Sleesteyn een grapje te maken. Sandra lachte door haar tranen heen en droogde haar tranen. “Weet u, ik heb al zoveel tranen vergoten door al die onwetende, afkeurende nare mensen. Ramon heeft ze altijd weg gekust. Dat kan nu niet meer. Daarom ben ik zo blij met u. En dat ik het aan u kan vertellen.”

“Als je behoefte hebt om het er over te hebben,

vertel je maar,” was het wederwoord.

Er kwam een klant binnen. “Ik ga wel, blijf jij maar hier tot je weer helemaal toonbaar bent.”

De klant had een kleinigheidje nodig en daardoor was mevrouw snel terug. “Zo nu kunnen we samen smullen van de bonbons. Eet zoveel je wilt.”

“Dank u. Ze zijn heerlijk, mevrouw.”

Nadat de theepot leeg was en er geen bonbon meer in het schaalpje lag, gingen ze terug naar de winkel. Er waren artikelen binnengekomen. Alles moest gecontroleerd worden en in de schappen gelegd. Na een uurtje waren ze klaar.

“Zullen we een kopje koffie nemen, Sandra?” vroeg mevrouw Sleesteyn

“Dat lijkt me lekker,” antwoordde deze.

“Nu we toch weer zitten, kun je me best nog het een en ander vertellen. Dat lucht op,” begon mevrouw.

“Ik vind het zo triest dat mijn moeder nooit mijn kind heeft meegemaakt. Ik denk dat ze heel goed met elkaar hadden kunnen opschieten. Mijn moeder was ook heel intelligent en heel vroeg met alles, en ze zou Lisa zeker hebben begrepen

en blij met haar geweest zijn. Dat waren mijn schoonouders ook. Daar hebben we veel steun aan gehad. Die waren erg trots op hun voorlijke kleindochter. Ze zeiden tegen ons ‘laat de mensen maar kletsen, die zijn alleen maar jaloers.’ Dat steunde wel, maar toch... En om elke dag weer met narigheid aan te komen, dat wilde ik niet. Toen zij er niet meer waren, hadden we alleen elkaar. Ramon was zo sterk, hij had zoveel kracht; ook lichamelijk. Nadat hij verongelukte...” Het werd Sandra te veel.

Mevrouw Sleesteyn sloeg haar armen om Sandra heen. Zo bleven ze een tijdje zitten.

Nadat de tranen gedroogd waren gaf Sandra mevrouw Sleesteyn een kus. “Dank u wel voor alles,” zei Sandra.

“Ik ben blij dat je bij mij fijn voelt en vertelt wat je dwars zit,” antwoordde mevrouw.

“Mevrouw, ik mis Ramon zo. We hadden het zo goed samen. We bleven verliefd, al waren we meer dan veertien jaar getrouwd. Na zijn dood ben ik meer met tranen dan zonder in slaap gevallen. Ook Lisa heeft het er moeilijk mee. Daarom is dat gepest en geminacht nog erger voor

haar,” vertelde Sandra.

“Kind, kind, wat heb ik met jou en Lisa te doen. Je vertelde dat je met je vriendinnen hebt gebroken. Is er dan niemand buiten je familie waar je iets aan hebt?”

“De enige mensen waar ik mee zou kunnen praten, zijn de bevriende kennissen die Ramon leerde kennen door zijn werk. En dan bedoel ik de mannen, daar zou ik wel mee kunnen praten. Nu Ramon er niet meer is, hoor ik weinig of niets van ze. De vrouwen zijn zeker bang dat ik hun man zal proberen af te pakken. Nou, dan kennen ze me niet. Dat is iets wat ik nooit zou trachten te doen. Ze kennen me sowieso niet. Ze hebben nooit enige interesse getoond in mij of Lisa. Het enige wat ze hadden waren aanmerkingen, aanmerkingen dat Lisa zo een raar kind was, en ik was een veel te slappe en slechte moeder. En ik zei niets, ik trachtte het altijd gezellig te houden. De mannen hadden het niet in de gaten, ook Ramon hoorde het niet, en omdat het zijn connecties waren, zei ik niets. Deze mensen zal ik nooit mijn vertrouwen geven. Het enige wat zij kunnen, is mij en het liefste dat ik heb,

beschadigen.” Ze staaarde in het niets.

”Ik denk dat ik nooit meer een man wil. Ramon was de liefste, fijnste man die er was, niemand kan aan hem tippen. En niet alleen dat, hij was mijn steun en toeverlaat, ook voor Lisa. Hij prees haar de hemel in met alles wat ze deed en kon. Ik denk dat ik nooit meer iemand vind waar ik me zo gelukkig bij kan voelen als bij Ramon.”